

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Всеукраїнського круглого столу на тему:
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ
КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ»**

09 грудня 2025 року

м. Біла Церква – 2025 р.

«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ»: матеріали Всеукраїнського круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією – м. Біла Церква: БНАУ, 2025. 48 с.

Матеріали електронного збірника містять питання, що стосуються корупції, як економічного, політичного, та правового явища. Крім цього у збірнику висвітлено актуальні правові проблеми, що стосуються запобігання та протидії корупції в Україні.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

© Авторські тексти, 2025

Україна сформувала сучасну модель кримінально-правової протидії корупції. Модель відповідає основним вимогам Ради Європи. Проте процес гармонізації продовжується. Україна має потребу в уточненні складів окремих злочинів та у посиленні кримінально-правових інструментів у приватному секторі. Подальша гармонізація підвищить ефективність кримінального переслідування, забезпечить стабільність правозастосування та зміцнить довіру міжнародних партнерів у процесі європейської інтеграції.

Список використаних джерел

1. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: Конвенція Ради Європи від 27.01.1999 р. ETS No. 173. Страсбург : Рада Європи, 1999. 15 с.
2. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією: Протокол Ради Європи від 15.05.2003 р. ETS №. 191. Страсбург: Рада Європи, 2003. 10 с.
3. GRECO. Evaluation Report on Ukraine. Страсбург : Council of Europe, різні роки. URL: <https://www.coe.int/greco>
4. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. Ст.250.
6. Рекомендації GRECO щодо України. Ad Hoc Recommendations. Страсбург: Council of Europe, 2015–2024 pp.
7. Європейська Комісія. Щорічний звіт щодо імплементації Україною антикорупційних реформ у межах євроінтеграційних зобов'язань. Брюссель: ЄК, 2022–2025 pp.

УДК 349.6

Обіюх Н.М. к.ю.н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

МІЖНАРОДНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ

У даній публікації розглянуто поняття та значення міжнародного антикорупційного законодавства, що регулює питання запобігання та протидії міжнародній екологічній злочинності та корупції. Проаналізовано окремі правові аспекти міжнародних злочинів проти довкілля.

Ключові слова: антикорупційна політика, екологічні злочини, міжнародне екологічне право.

Важливу роль у регулюванні антикорупційної діяльності в екологічній сфері відіграють міжнародні договори та угоди. В них передбачені основні цілі та завдання, а також пропонуються окремі механізми для здійснення

антикорупційної діяльності в межах юрисдикції держав-учасниць. З приводу антикорупційного міжнародного законодавства щодо питань, які стосуються довкілля, слід назвати Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН № 76/185 «Про запобігання злочинам, які впливають на навколишнє середовище та боротьба з ними» від 16 грудня 2021 року [1].

Усвідомлюючи першочергову роль та відповідальність держав у визначенні їх політики і стратегії щодо запобігання та боротьби зі злочинами, які впливають на довкілля, міжнародні органи стурбовані тим, що такі злочини стали одними із найприбутковіших видів транснаціональної злочинної діяльності та часто пов'язані з різними формами злочинності та корупції, і що відмивання грошей та незаконні фінансові потоки можуть сприяти іншим транснаціональним організованим злочинам та тероризму. На сьогодні злочини в екологічній сфері є, на жаль, нерідкісними явищами і вони набувають різних форм. Це може бути незаконна вирубка дерев, вилов і незаконна торгівля рідкісними видами диких тварин, незаконне промислове рибальство, видобування мінеральних корисних копалин без відповідних дозволів тощо. Такі злочини несуть особливу шкоду для довкілля, створюючи збитки державі і в той же час маючи негативні наслідки для довкілля в цілому.

В міжнародному праві «злочини проти дикої природи» означає вилов (збирання, полювання), торгівля (постачання, продаж, незаконна торгівля), імпорт, експорт, переробка, володіння, отримання та споживання дикої фауни та флори з порушенням національного або міжнародного права. Національні правові системи відрізняються за тим, як вони криміналізують різні дії, що охоплюються терміном «злочини проти дикої природи». Наприклад, кілька країн визнають кримінальну діяльність, що підпадає під класифікацію ICCS, включаючи а) торгівлю або володіння охоронюваними або забороненими видами фауни та флори; б) незаконне полювання та с) торгівлю охоронюваними видами через національні кордони [2, с. 18].

В Резолюції № 76/185 передбачено, що «держави-учасниці повинні вживати ефективних заходів для запобігання та боротьби зі злочинами, які впливають на довкілля, такими як незаконна торгівля дикою природою, включаючи флору та фауну, що охороняються Конвенцією про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, а також торгівлю деревиною, небезпечними відходами, дорогоцінними металами та іншими мінералами, шляхом максимального можливого використання міжнародних документів та шляхом зміцнення законодавства, міжнародного співробітництва, реагування у сфері кримінального судочинства та зусиль правоохоронних органів, спрямованих на боротьбу з транснаціональною злочинністю та корупцією, визнаючи при цьому необхідність позбавлення злочинців доходів від злочинної діяльності.

Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності та Конвенція ООН проти корупції є ефективними інструментами та важливою

частиною правової бази для, відповідно, запобігання та боротьби з транснаціональною організованою злочинністю, яка впливає на навколишнє середовище, та корупцією у зв'язку з такими злочинами, а також для зміцнення міжнародного співробітництва в цьому відношенні.

На сьогодні основними завданнями держав, як суб'єктів міжнародного права, щодо забезпечення антикорупційної діяльності в екологічній сфері можна назвати:

1) зміцнити та ефективніше впроваджувати закони щодо боротьби з корупцією, відмиванням грошей та захистом довкілля, а також притягувати до відповідальності тих, хто несе відповідальність за вчинення екологічних злочинів, включаючи компанії та їх представників;

2) посилити прозорість, добросовісність та підзвітність щодо укладення, надання та управління контрактами, концесіями, дозволами та ліцензіями у сфері використання природних ресурсів; створити публічні централізовані реєстри бенефіціарної власності, які містять точні й актуальні дані, що є у відкритому доступі, а також системи підзвітності, включаючи політику конфлікту інтересів, правила політичного фінансування та прозорість лобювання;

3) забезпечити безпечне та сприятливе середовище для організацій громадського суспільства та інших суб'єктів, які беруть участь у викритті екологічних злочинів та корупції відповідно до статті 13 Конвенції ООН проти корупції [3], включаючи захист викривачів, проактивну взаємодію з корінними народами та місцевими громадами.

Список використаних джерел

1. Preventing and combating crimes that effect the environment: Resolution № 76/185 adopted by General Assembly on 16 December 2021. URL: <https://docs.un.org/en/a/res/76/185>

2. Preventing and combating corruption as it relates to crimes that have an impact on the environment : adopted by UNCAC on December 10, 2021. URL: https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/COSP/session9/CAC-COSP-2021-CRP.8_E.pdf

3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Генеральна Асамблея ООН, 31.10.2003: ратифікована Україною від 18.10.2006. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 49. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text